

ساعات شروع: ۱۰:۳۰	رشته: ادبیات و علوم انسانی / علوم و معارف اسلامی	تعداد صفحه: ۶	علوم و فنون ادبی ۱
مدت آزمون: ۱۰۰ دقیقه	نام و نام خانوادگی:	۱۴۰۳/۰۳/۰۷	پایه دهم - دوره دوم متوسطه
مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش azmoon.medu.ir		دانش آموزان روزانه، بزرگسال، داوطلب آزاد، آموزش از راه دور و ایثارگر داخل و خارج کشور خرداد ۱۴۰۳	
ردیف	سوالات (پاسخ نامه دارد)		
۰۰۲۵	تاریخ ادبیات (۲ نمره) بیشتر آثار به جای مانده به زبان پهلوی، به کدام حوزه مربوط می‌شود؟ الف) آثار دینی زرتشتی ب) اشعار تعلیمی ج) اندرزنامه‌های منثور د) آثار حماسی		
۱	گزینه مناسب برای عناوین ستون «الف» را از ستون «ب» انتخاب کنید. (یک گزینه اضافی است)		
		«الف»	«ب»
		الف) پدر شعر فارسی	۱. عطار نیشابوری
		ب) قصیده تمام و کمال در موضوع حکمی و اندرزی سرود	۲. خواجه عبدالله انصاری
		ج) بسیاری از شاعران به پیروی از وی به تصوف و عرفان روی آوردند	۳. رودکی
		د) شیوه اصلی نثر موزون را به کمال رساند	۴. کسایی مروزی
			۵. سنایی غزنوی
۰۰۷۵	درستی و نادرستی عبارات زیر را مشخص کنید. الف) آثار ادبی پهلوی به سبب اهمیتی که در سنت شفاهی ایران داشته است، معمولاً به کتابت درآمده است. (درست / نادرست) ب) آثار ادبی منظوم و منثور زبان پهلوی از میان رفته اند. (درست / نادرست) ج) اصل «ترجمه تفسیر طبری» به زبان عربی است اما محمد بن جریر طبری آن را به فارسی برگرداند. (درست / نادرست)		
۰۰۵	سبک شناسی ۲ نمره کدام یک از جملات متن زیر نادرست است شماره آن را ذکر کنید. (دومورد) «نخستین آثار نظم زبان فارسی بعد از اسلام ابتدا در سیستان و سپس در خراسان بزرگ پدید آمد. به سبک این آثار «سبک خراسانی» گفته اند و به علت آن که اوج آن در زمان سامانیان بوده است، آن را سبک سامانی نامیده اند. سبک دوره سامانی را سبک بینابین نام نهادند. زیرا ویژگی‌های سبک خراسانی در آن به چشم می‌خورد.» ۱ ۲ ۳ ۴		
۰۰۲۵	پاسخ صحیح را از داخل کمانک انتخاب کنید. شعر در سبک خراسانی معمولاً واقع گراست و توصیفات عمدتاً طبیعی، محسوس (عینی - ذهنی) است.		
۰۰۷۵	با توجه به ویژگی‌های سبک خراسانی در جدول زیر، موارد ستون «الف» را به ستون «ب» متصل کنید.		
		«الف»	«ب»
		الف) کاربرد دو نشانه برای یک متمم	۱. ادبی
		ب) شعر واقع گرا	۲. زبانی
		ج) قافیه و ردیف بسیار ساده است	۳. فکری
۰۰۲۵	«سبک فکاهی» جزء کدام یک از انواع طبقه بندی‌های مربوط به سبک محسوب می‌شود؟ الف) بر اساس محتوی ب) بر اساس هدف ج) بر اساس قلمرو دانش د) به تناسب مخاطب		

سوالات آزمون نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۱	تعداد صفحه: ۶	رشته: ادبیات و علوم انسانی / علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۱۰:۳۰								
پایه دهم - دوره دوم متوسطه	تاریخ آزمون: ۱۴۰۳/۰۳/۰۷	نام و نام خانوادگی:	مدت آزمون: ۱۰۰ دقیقه								
دانش آموزان روزانه، بزرگسال، داوطلب آزاد، آموزش از راه دور و ایثارگر داخل و خارج کشور خرداد ۱۴۰۳		مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش azmoon.medu.ir									
ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)										
۸	جای خالی را با واژه مناسب پر کنید. رواج مفاخره، شکایت و انتقاد اجتماعی از ویژگی‌های سطح.....شعر قرن پنجم و ششم است.										
۹	موسیقی شعر (۶ نمره) اساسی‌ترین عامل پیدایش شعر.....است.										
۱۰	نشانه‌های هجایی بیت زیر با نشانه‌های هجایی کدام بیت، یکسان است؟ « پای استدالیان چوبین بود پای چوبین سخت بی تمکین بود» الف) دل اگر خداشناسی همه در رخ علی بین به علی شناختم من، به خدا قسم خدا را ب) یار بد مار است هین بگریزاز او تا نریزد بر تو زهر آن زشت‌خو										
۱۱	علامت‌های هجایی زیر را به معادل‌های آن متصل کنید. (یک مورد اضافه است). <table border="1" style="width: 100%; text-align: center;"> <tr> <td>الف) U ---</td> <td>۱. مؤذن</td> </tr> <tr> <td>ب) --- U ---</td> <td>۲. هوشمندی</td> </tr> <tr> <td>ج) --- U ---</td> <td>۳. سرمستان</td> </tr> <tr> <td></td> <td>۴. دل‌انگیزی</td> </tr> </table>			الف) U ---	۱. مؤذن	ب) --- U ---	۲. هوشمندی	ج) --- U ---	۳. سرمستان		۴. دل‌انگیزی
الف) U ---	۱. مؤذن										
ب) --- U ---	۲. هوشمندی										
ج) --- U ---	۳. سرمستان										
	۴. دل‌انگیزی										
۱۲	قافیه کردن کدام یک از واژگان داخل کمانک <u>نادرست</u> است؟ (شالیز - کاریز - لذیذ - نیز) پیوند روح می‌کند این باد مشک بیز هنگام نوبت سحر است ای ندیم										
۱۳	در کدام ابیات «ردیف» وجود دارد؟ الف) هر که گوید کلاغ چون باز است نشونودش که دیده‌ها باز است ب) غم خویش خور که خویش به مرده نپردازد از حرص خویش ج) به جهان خرم از آنم که جهان خرم از اوست عاشقم بر همه عالم که همه عالم از اوست د) پدر با پسر یکدگر را کنار گرفتند کرده غم از دل کنار الف - ج ب - د الف - د ب - ج										
۱۴	هر یک از اصطلاحات داخل کمانک را مقابل بیت مربوط به آن بنویسید (ذوقافیتن - قافیه درونی) «یک بیت اضافی است» <table border="1" style="width: 100%;"> <tr> <td>الف) ذوقافیتن</td> <td>۱. گلزار و باغ عالمی، چشم و چراغ عالمی / هم درد و داغ عالمی، چون پانهی اندر جفا</td> </tr> <tr> <td>ب) قافیه درونی</td> <td>۲. طرفه می‌دارند یاران صبر من بر داغ و درد / داغ و دردی کز تو باشد خوشتر است از باغ و ورد</td> </tr> <tr> <td></td> <td>۳. کسی دانه نیک‌مردی نکاشت / کزو خرمن کام دل بر نداشت</td> </tr> </table>			الف) ذوقافیتن	۱. گلزار و باغ عالمی، چشم و چراغ عالمی / هم درد و داغ عالمی، چون پانهی اندر جفا	ب) قافیه درونی	۲. طرفه می‌دارند یاران صبر من بر داغ و درد / داغ و دردی کز تو باشد خوشتر است از باغ و ورد		۳. کسی دانه نیک‌مردی نکاشت / کزو خرمن کام دل بر نداشت		
الف) ذوقافیتن	۱. گلزار و باغ عالمی، چشم و چراغ عالمی / هم درد و داغ عالمی، چون پانهی اندر جفا										
ب) قافیه درونی	۲. طرفه می‌دارند یاران صبر من بر داغ و درد / داغ و دردی کز تو باشد خوشتر است از باغ و ورد										
	۳. کسی دانه نیک‌مردی نکاشت / کزو خرمن کام دل بر نداشت										

سوالات آزمون نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۱	تعداد صفحه: ۶	رشته: ادبیات و علوم انسانی / علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۱۰:۳۰								
پایه دهم - دوره دوم متوسطه	تاریخ آزمون: ۱۴۰۳/۰۳/۰۷	نام و نام خانوادگی:	مدت آزمون: ۱۰۰ دقیقه								
دانش آموزان روزانه، بزرگسال، داوطلب آزاد، آموزش از راه دور و ایثارگر داخل و خارج کشور خرداد ۱۴۰۳		مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش azmoon.medu.ir									
ردیف	سوالات (پاسخ نامه دارد)										
۱۵	حروف قافیه در کدام گزینۀ براساس الگوی «مصوّت + صامت + صامت + حروف الحاقی» است؟ الف) ما چون ز دری پای کشیدیم کشیدیم ب) بگو تا سوار آورم زابلی ج) اگر جنگ خواهی و خون ریختن امید ز هر کس که بریدیم بریدیم که باشند باخنجر کابلی بر این گونه سختی برآویختن										
۱۶	بیت زیر را بخوانید و با توجه به واژگان قافیه جدول را کامل کنید. «روز وصل دوستداران یاد باد یا دباد آن روزگاران یاد باد» <table border="1" style="width: 100%; text-align: center;"> <tr> <td>حروف الحاقی</td> <td>حروف اصلی</td> <td>حرف روی</td> <td>قاعده</td> </tr> <tr> <td>«الف»</td> <td>«ب»</td> <td>«ج»</td> <td>«د»</td> </tr> </table>			حروف الحاقی	حروف اصلی	حرف روی	قاعده	«الف»	«ب»	«ج»	«د»
حروف الحاقی	حروف اصلی	حرف روی	قاعده								
«الف»	«ب»	«ج»	«د»								
۱۷	کدام یک از ابیات زیر از وزن شورآفرین و شاد برخوردار است؟ الف) ای ساریان، آهسته ران کارام جانم می رود ب) تا به کرم خورده نگیری که من ج) بر آمد خروش سپاه از دوروی وان دل که با خودداشتم با دلستانم می رود غایبم از ذوق حضور ای صنم جهان شد پراز مردم جنگجوی										
۱۸	خط عروضی و نشانه‌های هجایی مصراع دوم بیت زیر را در جدول وارد کنید. «من از اینجا به ملامت نروم که من اینجا به امیدِ گِروم» <table border="1" style="width: 100%; text-align: center;"> <tr> <td>خط عروضی</td> <td>«الف»</td> <td>«ب»</td> <td>«ج»</td> </tr> <tr> <td>نشانه هجایی</td> <td>«د»</td> <td>«ه»</td> <td>«و»</td> </tr> </table>			خط عروضی	«الف»	«ب»	«ج»	نشانه هجایی	«د»	«ه»	«و»
خط عروضی	«الف»	«ب»	«ج»								
نشانه هجایی	«د»	«ه»	«و»								
۱۹	کدام مورد از نظر نوع مصوّت به کاررفته متفاوت است؟ الف) معلّم ب) نظرگه ج) مقابل د) تحمّل										
۲۰	در شعر زیر دومین واژه قافیه را مشخص کنید. «من که جست و جوگرم سرودهای ناشنیده را شعر من که عاشقم همیشه از تو گفتن است ای که در بهار سبز نام تو رسالت گل محمدی شکفتن است.»										
۲۱	اگر واژگان «نو- جو» به عنوان قافیه شعر به کار روند، قاعده قافیه کدام است؟										

سوالات آزمون نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۱	تعداد صفحه: ۶	رشته: ادبیات و علوم انسانی / علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۱۰:۳۰
پایه دهم - دوره دوم متوسطه	تاریخ آزمون: ۱۴۰۳/۰۳/۰۷	نام و نام خانوادگی:	مدت آزمون: ۱۰۰ دقیقه
دانش آموزان روزانه، بزرگسال، داوطلب آزاد، آموزش از راه دور و ایثارگر داخل و خارج کشور خرداد ۱۴۰۳		مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش azmoon.medu.ir	
ردیف	سوالات (پاسخ نامه دارد)		
۲۲	<p>زیبایی شناسی (۶ نمره)</p> <p>با توجه به ابیات:</p> <p>۱. خوابِ نَوشینِ بامدادِ رحیل ۲. پیش از اینت بیش از این اندیشهٔ عشاق بود</p> <p>الف) تکرار واج در کدام بیت محسوس تر است؟ ب) این تکرار باعث آفرینش آرایه می شود.</p>		
۲۳	<p>ارکان «سجع» را در جملهٔ زیر مشخص کنید و نوع سجع را بنویسید. فلان را کرم بی شمار است... دارای عزمی است متین و طبعی کریم.</p>		
۲۴	<p>نوع جناس ناهمسان را در ابیات زیر بنویسید</p> <p>الف) چو شد روز رستم بیوشید گبر ب) اگر پای در دامن آری چو کوه ج) عجب نیست از گل که خندد به سروی</p> <p>نگهبان تن کرد بر گبر بی سرت ز آسمان بگذرد در شکوه که در این چمن پای در گل نشیند</p>		
۲۵	<p>با توجه به ابیات زیر آرایه‌های (موازنه - واژه‌آرایی (تکرار) - اشتقاق) به ترتیب در کدام گزینه‌ها دیده می‌شود؟</p> <p>الف) هر کجا دردی است درمانیش هست ب) گل نعمتی است هدیه فرستاده از بهشت ج) نظر تا کنی عرض نقل است و می درد عشق است آن که درمانیش نیست مردم کریم تر شوند اندر نعیم گل نفس تا کنی، حرف چنگ است و نی</p> <p>۱) ب-ج-الف ۲) ج-الف-ب ۳) ج-ب-الف ۴) الف-ج-ب</p>		
۲۶	<p>واژه‌ای به کار ببرید که با جایگزینی آن، آرایه ترصیع ایجاد شود.</p> <p>عالم همه عابدند و معبود یکی است دنیا همه ساجدند و یکی است</p>		
۲۷	<p>ارزش موسیقایی سجع در کدام عبارت بیشتر است؟</p> <p>الف) الهی به شناخت تو زندگانیم، به نام تو آبادانیم. ب) محبت را غایت نیست از بهر آن که محبوب را نهایت نیست. ج) دو چیز محال عقل است: خوردن بیش از رزق مقسوم و مردن پیش از وقت معلوم.</p>		
۲۸	<p>با توجه به ابیات زیر، آرایه‌های درست را از داخل کمانک انتخاب کنید.</p> <p>الف) پشت و پناه سپاه من بود، در دیدهٔ دشمنان خار و بر روی دوستان خال (سجع متوازی - سجع متوازن) ب) سرو را بین بر سماع بلبان صبح خیز / همچو سرمستان به بستان، پای کوب و دست زن (واج آرایی - جناس) ج) زمانه قرعهٔ نو می‌زند به نام شما / خوشا شما که جهان می‌رود به کام شما (واژه آرایی - ترصیع)</p>		
۲۹	<p>نوع جناس را در بیت زیر بنویسید و معانی متفاوت آن را ذکر کنید.</p> <p>ای مرغ اگر پری به سر کوی آن صنم پیغام دوستان برسانی بدان پری</p>		

ساعات شروع: ۱۰:۳۰	رشته: ادبیات و علوم انسانی / علوم و معارف اسلامی	تعداد صفحه: ۶	علوم و فنون ادبی ۱
مدت آزمون: ۱۰۰ دقیقه	نام و نام خانوادگی:	۱۴۰۳/۰۳/۰۷	پایه دهم - دوره دوم متوسطه
مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش azmoon.medu.ir		دانش آموزان روزانه، بزرگسال، داوطلب آزاد، آموزش از راه دور و ایثارگر داخل و خارج کشور خرداد ۱۴۰۳	
ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)		
۱	هر یک از آرایه های داخل کمانک با کدام بیت متناسب است؟ (یک مورد اضافی است)		
	الف) بوی جوی مولیان آید همی	یادیارمهربان آید همی	۱. واج آرایه
	ب) بی عمر زنده من و این بس عجب مدار	روز فراق که نهد در شمار عمر	۲. واژه آرایه (تکرار)
	ج) وجه خدا اگر شودت منظر نظر / زین پس شکی نماند که صاحب نظر شوی	۳. ترصیع	
	د) ای تکیه گاه و پناه / زیباترین لحظه های خلوت من / ای شط شیرین پر شوکت من	۴. جناس	
		۵. اشتقاق	
۰۰۷۵	با ذکر علت بنویسید شاعر در بیت «جفا پل بود بر عاشق شکستی / وفا پل بود، بردشمن فشانندی» برای زیبایی آفرینی در شعر خود، از آرایه ترصیع استفاده کرده یا موازنه؟		
۰۰۵	نقد و تحلیل (۴ نمره) با توجه به متن زیر به سؤالات پاسخ دهید. «فرمان بزرگوار از خدای نامدار می گوید ... بندگان من، مرا پرستید و مرا خوانید و مرا دانید که آفریدگار من؛ کردگار نامدار، بنده نواز آمرزگار منم؛ مرا پرستید که جز من معبود نیست؛ مرا خوانید که جز من مجیب نیست.» الف) ابوالفضل میبیدی در این متن از نثر چه کسی تأثیر پذیرفته است؟ ب) نوع نثر این متن.....است.		
۰۰۵	با توجه به متن زیر دو مورد از ویژگی های زبانی نثر دوره سامانی را بنویسید. «امیر سید ابوالمظفر ابوصالح منصور، علمای ماوراء النهر را گرد کرد و از ایشان فتوای کرد که روا باشد که ما این کتاب را به زبان پارسی گردانیم؛ گفتند: روا باشد خواندن و نبستن تفسیر قرآن به پارسی، مر آن را که او تازی نداند.»		
۰۰۲۵	با توجه به متن: «چنین آورده اند که نصر بن احمد واسطه عقد آل سامان بود و اوج دولت آن خاندان ایام ملک او بود و اسباب تمتع و علل ترقع در غایت ساختگی بود. خزاین آراسته و لشکر جرار و بندگان فرمانبردار. زمستان به دارالملک بخارا مقام کردی و تابستان به سمرقند رفتی یا به شهرهای خراسان.» چهارمقاله نظامی عروضی کدام گزینه از ویژگی های نثر این متن نیست؟ الف) حذف فعل به قرینه ب) استفاده از دو حرف اضافه برای یک متمم ج) استفاده از ترکیبات دشوار د) کاربرد واژگان مهجور عربی		

سؤالات آزمون نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۱	تعداد صفحه: ۶	رشته: ادبیات و علوم انسانی / علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۱۰:۳۰								
پایه دهم - دوره دوم متوسطه	تاریخ آزمون: ۱۴۰۳/۰۳/۰۷	نام و نام خانوادگی:	مدت آزمون: ۱۰۰ دقیقه								
دانش آموزان روزانه، بزرگسال، داوطلب آزاد، آموزش از راه دور و ایثارگر داخل و خارج کشور خرداد ۱۴۰۳		مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش azmoon.medu.ir									
ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)										
۳۵	<p>با توجه به ابیات زیر به سؤالات پاسخ دهید.</p> <p>آمد نفس صبح و سلامت نرسانید یا تو به دم صبح، سلامی نسپردی بر باد سپردم دل و جان، تا به تو آرد عمری است که چون خاک، جگر تشنه عشقم الف- دو ویژگی ادبی متن را بنویسید ب- شعر را به لحاظ قلمرو فکری تحلیل کنید. (ذکر دو مورد)</p>										
۳۶	<p>شعر زیر را بخوانید و به سؤالات پاسخی دهید.</p> <p>«ای آن که غمگنی و سزاواری رفت آن که رفت و آمد آن که آمد بود آن که بود خیره چه غم داری» الف) با توجه به کلمات مشخص شده دو ویژگی زبانی ابیات را بنویسید. ب) یک آرایه ادبی در بیت دوم بیابید و بنویسید. ج) حس و حال فضای شعری و عاطفی ابیات بالا را بررسی کنید.</p>										
۳۷	<p>برای هر یک از ابیات ستون «الف» ویژگی زبانی مناسب را از ستون «ب» انتخاب کنید.</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>«الف»</th> <th>«ب»</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>الف) مهتری گر به کام شیر دراست / شو خطر کن ز کام شیر بجوی</td> <td>۱. کاربرد کلمات کهن</td> </tr> <tr> <td>ب) چون بُناگوش نیکوان شد باغ / از گل سیب و از گل بادام</td> <td>۲. کاربرد دو حرف اضافه برای یک متمم</td> </tr> <tr> <td>ج) که گر صیاد بیند هم چنینم / دهد حالی به گازر پوستینم</td> <td>۳. تفاوت تلفظ واژگان در مقایسه با امروز</td> </tr> </tbody> </table>			«الف»	«ب»	الف) مهتری گر به کام شیر دراست / شو خطر کن ز کام شیر بجوی	۱. کاربرد کلمات کهن	ب) چون بُناگوش نیکوان شد باغ / از گل سیب و از گل بادام	۲. کاربرد دو حرف اضافه برای یک متمم	ج) که گر صیاد بیند هم چنینم / دهد حالی به گازر پوستینم	۳. تفاوت تلفظ واژگان در مقایسه با امروز
«الف»	«ب»										
الف) مهتری گر به کام شیر دراست / شو خطر کن ز کام شیر بجوی	۱. کاربرد کلمات کهن										
ب) چون بُناگوش نیکوان شد باغ / از گل سیب و از گل بادام	۲. کاربرد دو حرف اضافه برای یک متمم										
ج) که گر صیاد بیند هم چنینم / دهد حالی به گازر پوستینم	۳. تفاوت تلفظ واژگان در مقایسه با امروز										
۰.۷۵											